# MASMEDIÁLNA TEÓRIA A PRAX

**doc. Mgr. Michal Bočák, PhD.**
**Mgr. Matúš Ján Capko**

| základné informácie o predmete | |
|---|---|
| kód predmetu | 1IPO/PMASTP3m/22 |
| akademický rok | 2026/2027 |
| študijný program | politológia |
| stupeň štúdia | magisterský |
| zaradenie v OŠP | 3. semester |
| záväznosť predmetu | povinný |
| rozsah výučby | 2 P + 1 S týždenne |
| spôsob hodnotenia | skúška |
| počet kreditov | 4 |

Rámcové informácie o predmete sú zverejnené v informačnom liste dostupnom cez verejný portál akademického systému MAIS – sekcia Študijné programy (detail príslušného predmetu po výbere ŠP).

## PODMIENKY NA ABSOLVOVANIE PREDMETU

Predmet je ukončený skúškou. Do hodnotenia sa započítava plnenie nasledujúcich kritérií:

1. priebežná príprava, aktívna participácia na seminároch a plnenie zadaných úloh počas semestra (vypracovanie, odovzdanie a odprezentovanie tlačovej správy; príprava výstupu z tlačovej konferencie a výstupu krízového PR),
2. ústna skúška (kolokviálna forma) – overenie teoretických poznatkov a interpretačných schopností.

Informácie o konkrétnych úlohách, termínoch hodnotení a pod. budú priebežne spresňované na výučbe. Inštrukcie k seminárnej práci budú zverejnené v samostatnom dokumente v MS Teams.

## ÚČASŤ NA VÝUČBE

Účasť na výučbe je jedným z kľúčových faktorov úspešného absolvovania predmetu. Možno využiť tri (3) ospravedlenené absencie na prednáške a tri (3) na seminári. Po prekročení uvedeného počtu absencií nie je možné predmet absolvovať, takže sa odporúča šetriť si možné absencie pre prípad reálnej potreby. Pri neúčasti na čiastkovom hodnotení (esej a pod.) je študent/ka povinný/á neodkladne, najneskôr v poslednom týždni výučby absolvovať náhradný termín hodnotenia (dohodnutie termínu iniciuje študent/ka); inak bude za príslušné čiastkové hodnotenie udelená známka FX.

Pri výskyte závažnejších zdravotných problémov či obdobných nepriaznivých okolností treba podľa možnosti čo najskôr informovať vyučujúcich a dohodnúť sa na ďalšom postupe. Neskoršie príchody na vyučovanie a skoršie odchody z neho môžu vyučujúci hodnotiť ako absenciu na danom termíne výučby.

## PRIPRAVENOSŤ A PARTICIPÁCIA

Podstatným faktorom úspešného absolvovania predmetu je dôkladná priebežná príprava. S požadovanými (aj ďalšími s témou súvisiacimi) zdrojmi sa treba oboznámiť vopred (pred vyučovaním); na výučbe treba byť pripravený/á náležite sa zapájať do diskusie o nastolenej téme (príprava sa riadi rámcovou náplňou stretnutí a priebežnými spresňujúcimi pokynmi). Takisto je nutné včas plniť seminárne úlohy.

## ŠTUDIJNÉ MATERIÁLY

Študijné texty nemusia vždy pokrývať témy stretnutí kompletne; očakáva sa aj príprava s pomocou doplnkových zdrojov. Odporúča sa hľadať vysvetľujúce a doplňujúce informácie v ďalších knihách, časopisoch a na webe (so zameraním sa na odborné zdroje).

Vybrané študijné materiály (časti najmä ťažšie dostupných textov) môžu byť študentom/kám poskytnuté vyučujúcim/ou. Ak sa tak stane, vyučujúci/a poskytuje akékoľvek materiály výhradne na individuálne študijné účely a neručí za ich prípadné ďalšie zverejnenie/rozširovanie študentmi/kami.

## ĎALŠIE UPOZORNENIA A INFORMÁCIE

Pri vstupe do vyučovacej miestnosti sa odporúča vypnúť si zvuky (aj vibračné zvonenie) mobilného telefónu. Štúdium si vyžaduje sústredenie pozornosti, študent/ka sa počas hodiny nemá venovať inej činnosti (esemesky, internet, príprava na iné hodiny a pod.). Zhotovovať akékoľvek záznamy (zvukové, fotografické, audiovizuálne) je na Prešovskej univerzite v Prešove bez predchádzajúceho súhlasu vyučujúceho zakázané. Pri nedodržaní týchto podmienok môže byť študent/ka vyzvaný/á, aby učebňu opustil/a; vylúčenie z hodiny z tohto dôvodu sa započíta ako absencia. Študent/ka má nárok na krátke opustenie vyučovacích priestorov (WC, užitie lieku a pod.) bez opýtania.

Ak jestvujú či sa objavia závažné okolnosti, ktoré bránia venovať sa štúdiu v plnej miere, vyučujúceho o nich možno bez obáv informovať. Situácii možno po vzájomnej dohode prispôsobiť charakter prípravy.

Vyučujúci informujú o nasledujúcich témach prednášok a seminárov študijnú skupinu priebežne. Komplexné informácie o praktických úlohách poskytne vyučujúci na seminároch.

Pri uzatvorení dohody o náhradnom plnení povinností je povinná účasť na minimálne 50 % výučby. Ďalšie podmienky sú stanovené v dohode o NPP.

## RÁMCOVÁ NÁPLŇ STRETNUTÍ

Obsah prednášok a seminárov je rámcovo stanovený informačným listom predmetu. Rozloženie nasledujúcich tém do týždňov výučby sa pružne vyvíja v závislosti od prebraného učiva, pričom vyučujúci/a s predstihom oboznamuje študentov/ky s obsahom nasledujúcich stretnutí.

**Prednášky:**

- Médiá – reprezentácia – realita: Princíp reprezentácie, vzťah reprezentácie k realite. Esencialistické (objektivistické) a konštruktivistické (subjektivistické) chápanie vzťahu reality a reprezentácie. Ptolemaiovské a kopernikovské chápanie reality u Winfrieda Schulza.
- Médiá o politike: Základy kvantitatívnej obsahovej analýzy médií. Analýza spravodajského pokrytia politických strán v televíznom spravodajstve.
- Politici v médiách: Základy diskurzívnej analýzy médií. Konverzačná analýza. Positioning ako aktuálne diskurzívne situovanie subjektu.
- Diskurz ako bojisko a zbraň: Pojem diskurzu. Diskurz a moc: ideológia, hegemónia, štátne aparáty represívne a ideologické. Štruktúrovanie diskurzu: binárne opozície, subordinácia, sociálna tabuizácia a exnominácia.
- Mediálna logika – politická logika: Mediálna a spravodajská logika. Spravodajské hodnoty. Koncept mediatizácie a jeho vzťah k politike.
- Web ako politický nástroj: Analýza politického potenciálu webu v porovnaní s tradičnými masmédiami. Web 1.0 vs. Web 2.0. Sociálny web a stieranie hraníc medzi súkromným a verejným. Blogy ako prostriedok deelitizácie profesionálnych (žurnalistických, odborných) diskurzov. Občianska žurnalistika. Alternatívne médiá.
- Subjektivita v diskurze a politika identity: Teoretické vymedzenie subjektu, subjektivity ako mocenského konceptu. Foucault – subjektivita ako politika dozoru nad telom. Politika identity. Vybrané identity a ich fungovanie v diskurze.
- Politické subjekty v mediálnom diskurze: Spravodajstvo ako prostriedok politickej inklúzie/exklúzie. Politická participácia podľa médií.
- Politika ako zábava, celebritizácia politiky: Koncept konzumnej spoločnosti. Personalizácia médií – nahrádzanie organizácií osobnosťami. Rozkoš z medializácie subjektu. Politické celebrity.

– Mocensko-mediálne konfigurácie sociálnych systémov a systémy mediálnej zodpovednosti: Základné teórie vzťahu médií a politiky. Systémy mediálnej zodpovednosti. Mediálna legislatíva a mediálna etika. Spoločenská reflexia médií.
– Zhrnutie.

**Semináre:**
– Media relations.
– Komunikačné nástroje a kanály v politickom PR. Tlačová správa – tlačová konferencia – press foyer – press trip – astroturfing – spin doctoring.
– Aktuálna rola tlačového hovorcu.
– Liberálny vs. kritický model. Spoločenské determinanty.
– Žurnalista ako tvorca verejnej mienky.
– Príprava tlačovej správy.
– Simulácia tlačovej konferencie I. – II.
– Simulácia krízového PR I. – II.
– Zhrnutie.

## ODPORÚČANÉ ŠTUDIJNÉ ZDROJE


– Althusser, Louis: Ideology and Ideological State Apparatuses (Notes towards an Investigation). In: Althusser, Louis: Lenin and Philosophy and Other Essays. New York, London: Monthly Review Press 1971, s. 127 – 186.
– Bertrand, Claude-Jean: Media Accountability Systems: An Overview. In: Sonnenberg, Urte (ed.): Organising Media Accountability. Experiences in Europe. Maastricht: European Journalism Centre 1997, s. 7 – 16.
– Bočák, Michal: Kto je kto: positioning v televíznom spravodajstve. In: Magál, Slavomír – Mistrík, Miloš – Solík, Martin (eds.): Médiá, spoločnosť, mediálna fikcia. Trnava, Bratislava: FMK UCM, Kabinet divadla a filmu SAV 2008, s. 239 – 245. http://michalbocak.weebly.com/uploads/2/8/1/2/2812791/bocak_positioning_tv_spravodajstvo_2008.pdf
– Bočák, Michal: Subjekty po devätnástej: konštrukcia politických subjektivít v televíznom spravodajstve. In: Magál, Slavomír – Mistrík, Miloš – Solík, Martin (eds.): Masmediálna komunikácia a realita I. (Masmédiá a sociálna konštrukcia reality. Masmédiá a kultúrna identita.) Trnava: FMK UCM 2009a, s. 151 – 168. http://michalbocak.weebly.com/uploads/2/8/1/2/2812791/bocak_subjekt_tv_spravodajstvo_2009.pdf
– Bočák, Michal: Šport v televíznom spravodajstve z perspektívy formátovania. In: Bočák, Michal – Mergeš, Jozef – Sasák, Peter: Súčasný mediálny šport (Tri prieniky do fungovania športu v televízii). Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove 2018, s. 77 – 161. https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Bocak5 [kapitola o mediatizácii a mediálnej logike]
– Cingerová, Nina – Motyková, Katarína: Úvod do diskurznej analýzy: Vysokoškolská učebnica. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave 2017. https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/krvs/ZS_2018_2019/Uvod_do_diskurznej_analyzy.pdf
– Dayan, Daniel: Media Events. In: Newcomb, Horace (ed.). Encyclopedia of Television. Chicago: Fitzroy Dearborn 1997. http://www.museum.tv/archives/etv/M/htmlM/mediaevents/mediaevents.htm
– Ftorek, Jozef: Public relations jako ovlivňování médií. 2. rozšír. vyd. Praha: Grada Publishing 2009. 200 s.
– Mazzoleni, Gianpietro – Schulz, Winfried: "Mediatization" of Politics: A Challenge for Democracy? Political Communication, 1999, 16, č. 3, s. 247 – 261.
– McQuail, Denis: Žurnalistika a společnost. Praha: Karolinum 2016.
– McQuail, Denis: Úvod do teorie masové komunikace. Praha: Portál 1999. 448 s.
– Schramm, Wilbur: Čtyři koncepty masové komunikace. In: Šmíd, Milan: Úvod a texty ke studiu masových médií. 2. časť: Vybrané texty o masové komunikaci. Praha: Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy 1992.
– Schulz, Winfried: Funkce a důsledky politické komunikace. In: Jirák, Jan – Říchová, Blanka (eds.): Politická komunikace a média. Praha: Karolinum 2000, s. 24 – 40.
– Thompson, John B.: Média a modernita. Sociální teorie médií. Praha: Karolinum 2004. 220 s.


| kontakt | web | konzultácie |
|---|---|---|
| pozri stránku inštitútu | michalbocak.weebly.com | pozri stránku inštitútu |